

Emilia Bartkowiak, Gyöngyvér Takáts, Grzegorz Ziółkowski

ŁĄCZENIE I PODZIAŁ SPÓŁEK

Praktyczne aspekty prawne,
podatkowe i rachunkowe

REKOMENDUJE

B&K BIULETYN
głównego księgowego

ŁĄCZENIE I PODZIAŁ SPÓŁEK

Praktyczne aspekty prawne,
podatkowe i rachunkowe

Emilia Bartkowiak, Gyöngyvér Takáts, Grzegorz Ziółkowski

ŁĄCZENIE I PODZIAŁ SPÓŁEK

Praktyczne aspekty prawne,
podatkowe i rachunkowe

REKOMENDUJE

B&K BIULETYN
głównego księgowego

Zal. R. Pieńkowski w 1987 r.

Grupa INFOR PL

Prezes Zarządu
Ryszard Pieńkowski

Dyrektor Centrum Wydawniczego
Marzena Nikiel

Autorzy:
Emilia Bartkowiak – rozdział I
Gyöngyvér Takáts – rozdział III
Grzegorz Ziółkowski – rozdział II

Zespół redakcyjny:
Agata Eichler – redaktor prowadzący
Edyta Wojtecka – redaktor graficzny
Anna Seroczyńska – korekta

Publikację polecają eksperci

© Copyright by INFOR PL S.A.
Warszawa 2018

INFOR PL S.A.
01-042 Warszawa, ul. Okopowa 58/72
www.infor.pl

Biuro Obsługi Klienta
01-042 Warszawa, ul. Okopowa 58/72
tel. 22 761 30 30, e-mail: bok@infor.pl
Infolinia: 0 801 626 666

Księgarnia internetowa: www.sklep.infor.pl
Profesjonalne księgarnie stacjonarne w kraju oraz księgarnie internetowe

Publikacja jest chroniona przepisami prawa autorskiego. Wykonywanie kserokopii bądź powielanie inną metodą oraz rozpowszechnianie bez zgody Wydawcy w całości lub części jest zabronione i podlega odpowiedzialności karnej.

ISBN: 978-83-8137-397-5

Spis treści

Wykaz skrótów	9
---------------------	---

Rozdział I

Łączenie i podział spółek prawa handlowego w ujęciu formalnoprawnym ..	11
1. Uwagi wstępne	11
2. Łączenie się spółek	12
2.1. Cel i istota połączenia	12
2.2. Procedura łączenia się spółek	14
2.2.1. Sposoby połączenia	14
2.2.2. Dopłaty	14
2.2.3. Dzień połączenia	15
2.2.4. Wspólne czynności w ramach postępowania zmierzającego do połączenia spółek	16
2.2.5. Łączenie się spółek kapitałowych	18
2.2.6. Łączenie się z udziałem spółek osobowych	49
2.3. Formalnoprawne skutki połączenia	66
3. Transgraniczne łączenie się spółek	69
3.1. Transgraniczne łączenie się spółek kapitałowych	69
3.2. Transgraniczne łączenie się spółki komandytowo-akcyjnej	75
4. Podział spółek	75
4.1. Cel i sposoby podziału	76
4.2. Procedura podziału spółek	78
4.3. Skutki dokonanego podziału	101
4.3.1. Wstąpienie w prawa i obowiązki spółki dzielonej	101
4.3.2. Sukcesja cywilnoprawna (w tym pracownicza)	103

4.3.3. Sukcesja administracyjnoprawna	103
4.3.4. Sukcesja członkostwa	104
4.3.5. Odpowiedzialność za zobowiązania	105
4.3.6. Zasady ujawniania w księgach wieczystych lub rejestrach przejścia na spółki przejmujące lub spółki nowo zawiązane praw w nich ujawnionych	105
5. Przepisy dotyczące łączenia i podziału spółek	106
6. Bibliografia	106

Rozdział II

Aspekty podatkowe podziału i łączenia spółek	107
1. Skutki podatkowe podziału spółek kapitałowych.....	107
1.1. Ogólne zasady sukcesji podatkowej przy podziale spółek	107
1.2. Skutki w podatku dochodowym	112
1.2.1. Opodatkowanie spółki dzielonej	112
1.2.2. Opodatkowanie spółki przejmującej, nowo zawiązanej.....	116
1.2.3. Rozliczenie wydatków przed i po podziale	122
1.2.4. Rozliczenie straty podatkowej po podziale spółki	128
1.2.5. Skutki dla udziałowców w CIT	129
1.2.6. Skutki dla udziałowców w PIT	132
1.3. Skutki podziału w VAT.....	134
1.3.1. Wydzielenie zorganizowanej części przedsiębiorstwa	134
1.3.2. Spółka przejmująca	137
1.3.3. Spółka dzielona	138
1.4. Skutki w PCC.....	139
2. Skutki podatkowe łączenia spółek	140
2.1. Skutki w podatku dochodowym	140
2.1.1. Ogólne zasady neutralności podatkowej łączenia spółek	140
2.1.2. Rozliczenie strat podatkowych po połączeniu spółek	142
2.1.3. Skutki dla udziałowców w CIT	144
2.1.4. Skutki dla udziałowców w PIT	145
2.2. Skutki w VAT	146
2.3. Skutki w PCC.....	147
3. Przepisy podatkowe dotyczące łączenia i podziału spółek	148

Rozdział III

Aspekty rachunkowe łączenia i podziału spółek	149
1. Połączenie spółek kapitałowych – podstawowe informacje	149
2. Rozliczenie połączenia spółek w księgach rachunkowych – zasady ogólne ...	150
3. Jednostki stosujące MSR/MSSF	151
4. Dzień połączenia	152
5. Połączenie metodą nabycia	153
5.1. Zasady rozliczenia połączenia spółek metodą nabycia	153
5.2. Cena przejęcia	155
5.3. Przeprowadzenie procedury połączenia	156
5.4. Wartość firmy lub ujemna wartość firmy	157
5.5. Wyłączenia wzajemne	164
6. Połączenie metodą łączenia udziałów	164
6.1. Zasady rozliczenia połączenia spółek metodą łączenia udziałów	164
6.2. Zasady wyceny	166
7. Otwarcie i zamknięcie ksiąg w przypadku połączenia	167
8. Procedura zamknięcia ksiąg rachunkowych	171
9. Dane porównawcze	172
10. Odwrotne przejęcie	173
10.1. Zasady rozliczenia odwrotnego przejęcia	173
10.2. Zidentyfikowanie przedsięwzięcia	174
10.3. Wycena przekazanej zapłaty	176
10.4. Sporządzanie i prezentacja skonsolidowanych sprawozdań finansowych	177
10.5. Udziały niekontrolujące	178
10.6. Zysk na jedną akcję	179
11. Podział spółek kapitałowych	179
11.1. Otwarcie ksiąg w przypadku podziału spółek	181
11.2. Zamknięcie ksiąg w przypadku podziału spółek	181
12. Przepisy dotyczące aspektów rachunkowych połączenia i podziału spółek ..	182

Wykaz skrótów

AKTY PRAWNE

k.c. – ustawa z 23 kwietnia 1964 r. – Kodeks cywilny (j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 1025 ze zm.)

k.p. – ustawa z 26 czerwca 1974 r. – Kodeks pracy (j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 917 ze zm.)

k.p.c. – ustawa z 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 1360 ze zm.)

k.s.h. – ustawa z 15 września 2000 r. – Kodeks spółek handlowych (j.t. Dz.U. z 2017 r. poz. 1577 ze zm.)

Ordynacja podatkowa – ustawa z 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 800 ze zm.)

u.rach. – ustawa z 29 września 1994 r. o rachunkowości (j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 395 ze zm.)

ustawa o CIT, u.p.d.o.p. – ustawa z 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych (j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 1036 ze zm.)

ustawa o KRS – ustawa z 20 sierpnia 1997 r. o Krajowym Rejestrze Sądowym (j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 986 ze zm.)

ustawa o PIT – ustawa z 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (j.t. Dz.U. z 2018 r. poz. 1509 ze zm.)

ustawa o VAT – ustawa z 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług (j.t. Dz.U. z 2017 r. poz. 1221 ze zm.)

INNE

KNF – Komisja Nadzoru Finansowego

KRS – Krajowy Rejestr Sądowy

MSiG – Monitor Sądowy i Gospodarczy

NSA – Naczelny Sąd Administracyjny

OSN – Orzecznictwo Sądu Najwyższego

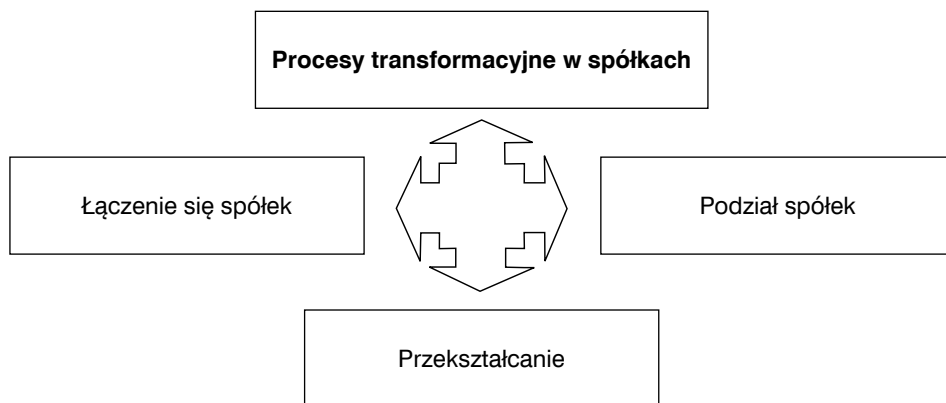
SN – Sąd Najwyższy

WSA – wojewódzki sąd administracyjny

Łączenie i podział spółek prawa handlowego w ujęciu formalnoprawnym

Procesy transformacyjne w spółkach to nie tylko zmiany polegające na przekształcaniu ich form prawnych, ale także zmiany, których istotą jest łączenie się lub podział spółek już istniejących.

Schemat 1. Procesy transformacyjne w spółkach

W przypadku procesu połączenia spółek powodami są m.in. konsolidacja działań w określonej branży, przeciwdziałanie wrogiemu przejęciu spółek czy przeciwdziałanie dominacji (monopolu) na rynku innego podmiotu gospodarczego. Zamiarem po-

łączenia jest zwykle wzmocnienie pozycji na rynku określonej branży lub spółek albo przeciwnie – przeciwdziałanie próbom osłabienia określonej branży lub spółki na rynku gospodarczym.

Z kolei podział spółek ma cel całkowicie odwrotny, tj. różny od połączenia, gdyż stanowi formę restrukturyzacji. Restrukturyzacja poprzez podział spółki ma na celu rozdrobnienie majątku spółki dzielonej bez konieczności przeprowadzania jej likwidacji. Rozdrobnione składniki majątkowe spółki dzielonej (tj. jej aktywa i pasywa) zostają przekazane w wyniku procesu podziału do dwóch (lub więcej) innych już istniejących na rynku spółek albo też do spółek nowo tworzonych w tym celu. W efekcie następuje rozwiązanie spółki dzielonej (poprzez jej rozbiór) albo wydzielenie określonej części jej składników majątkowych, przy jednoczesnym utrzymaniu bytu prawnego spółki dzielonej (poprzez wydzielenie). Intencją procesu podziału jest generalnie racjonalizacja procesów gospodarczych lub rozwiązanie konfliktów istniejących między współnikami.

Zasady i cele procesów przekształceniowych w spółkach handlowych zostały omówione w odrębnej publikacji¹.

2. Łączenie się spółek

2.1. Cel i istota połączenia

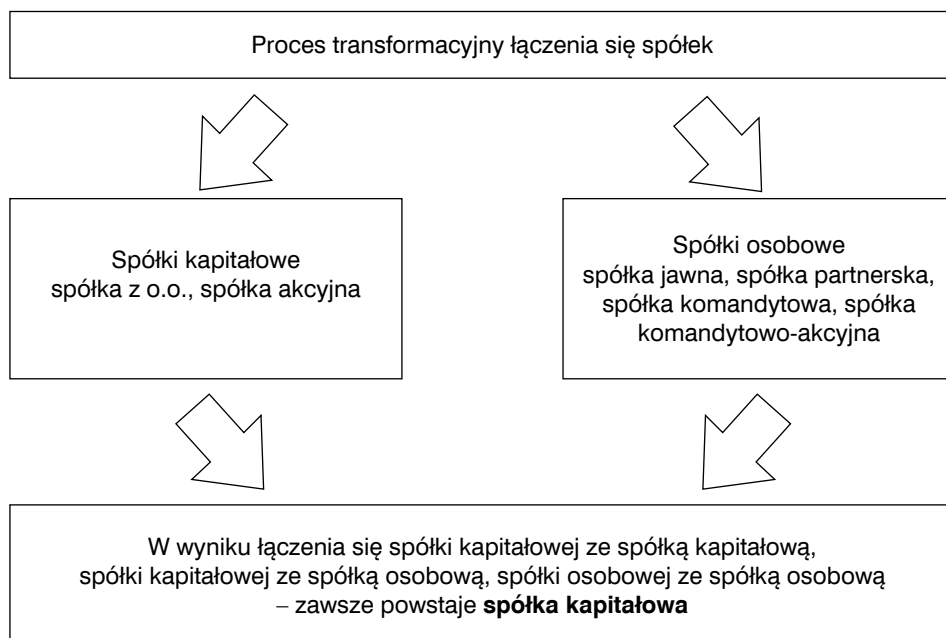
Proces łączenia się spółek następuje według zasad uregulowanych zarówno w przepisach Kodeksu spółek handlowych (dalej: k.s.h.), jak i dyrektywy 2005/56/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z 26 października 2005 r. w sprawie transgranicznego łączenia się spółek kapitałowych (Dz.Urz. UE L 310 z 25.11.2005, str. 1).

Spółki mogą łączyć się wyłącznie w spółkę kapitałową. Oznacza to, że ostateczną formą prawną powstałą po zakończeniu procesu łączenia musi być zawsze spółka kapitałowa, nawet wówczas, gdy w procesie łączenia jednym z podmiotów była spółka osobowa. Łączyć się ze sobą mogą zatem zarówno spółki kapitałowe, jak i spółki osobowe (które mogą się łączyć tylko w spółkę kapitałową). Spółki kapitałowe mogą się łączyć między sobą oraz ze spółkami osobowymi, z tym jednak zastrzeżeniem, że spółka osobowa nie może być spółką przejmującą albo spółką nowo zawiązaną. Zasady łączenia się spółek handlowych obrazuje schemat 2.

WAŻNE! Połączeniu nigdy nie podlegają spółki znajdujące się w likwidacji (jeśli nastąpiła faza podziału majątku) lub w stanie upadłości.

¹ E. Bartkowiak, J. Gawrońska, G. Ziółkowski, *Przekształcenia spółek. Praktyczne aspekty prawne, podatkowe i rachunkowe*, Warszawa 2018.

Schemat 2. Łączenie się spółek handlowych

Istota połączenia spółek sprowadza się do wykreślenia z rejestru sądowego spółki (spółek) przejmowanej (przejmowanych) i podlegającej (podlegających) połączeniu bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego. Oznacza to, że w wyniku procesu łączenia się spółek powstaje nowy podmiot z dniem wpisania połączenia do rejestru sądowego (tzw. dzień połączenia), czego skutkiem jest automatyczne wykreślenie z rejestru spółki przejmowanej albo spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki. Dopuszczalne formy łączenia się spółek obrazuje schemat 3.

Schemat 3. Formy łączenia się spółek

Proces przejęcia (inkorporacji) polega na przeniesieniu całego majątku spółki przejmowanej na inną (koniecznie już istniejącą) spółkę przejmującą. W wyniku przejęcia wspólnicy spółki przejmowanej otrzymują udziały (akcje) spółki przejmującej.

Proces zawiązania nowej spółki (fuzja) polega na powstaniu zupełnie nowej spółki, na rzecz której przechodzą majątki wszystkich łączących się spółek za udziały (akcje) tej nowej spółki dla wspólników spółek łączących się.

2.2. Procedura łączenia się spółek

2.2.1. Sposoby połączenia

Procedura łączenia się samych spółek kapitałowych i procedura łączenia się spółek z udziałem spółek osobowych różnią się od siebie. Procedura łączenia się spółek osobowych, mimo pewnych podobieństw, jest bardziej uproszczona w porównaniu z procedurą łączenia się spółek kapitałowych.

Połączenie spółek może być dokonane na dwa sposoby (zob. schemat 3):

- 1) w przypadku inkorporacji przez przeniesienie całego majątku spółki (przejmowanej) na inną spółkę (przejmującą) za udziały lub akcje, które spółka przejmująca wydaje wspólnikom spółki przejmowanej (łączenie się przez przejęcie);
- 2) w przypadku fuzji przez zawiązanie spółki kapitałowej, na którą przechodzi majątek wszystkich łączących się spółek za udziały lub akcje nowej spółki (łączenie się przez zawiązanie nowej spółki).

2.2.2. Dopłaty

W procesach łączenia się spółek mogą wystąpić różnice wartości udziałów lub akcji zarówno w spółkach przejmowanych lub łączących się, jak i w spółkach przejmujących lub nowo zawiązanych. W takich przypadkach zwykle występuje konieczność tzw. dopłat (w gotówce) na rzecz spółki lub wspólników.

Dopłaty mają na celu wyrównanie różnic między wartością udziałów lub akcji posiadanych przez wspólników a wartością przyznanych im udziałów (akcji) w spółce przejmującej (nowo zawiązanej).

Zgodnie z przepisami Kodeksu spółek handlowych wspólnicy spółki przejmowanej lub spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki mogą otrzymać obok udziałów lub akcji spółki przejmującej bądź spółki nowo zawiązanej dopłaty w gotówce nieprzekraczające łącznie 10% wartości bilansowej przyznanych udziałów albo akcji spółki przejmującej bądź 10% wartości nominalnej przyznanych udziałów albo akcji spółki nowo zawiązanej. Dopłaty spółki przejmującej są dokonywane z zysku bądź z kapitału zapasowego tej spółki.

Spółka przejmująca lub spółka nowo zawiązana może uzależnić wydanie swoich udziałów lub akcji wspólnikom spółki przejmowanej lub spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki od wniesienia dopłat w gotówce nieprzekraczających wartości, o których mowa wcześniej.

Dopłaty na rzecz spółki następują wtedy, gdy wartość udziałów (akcji) spółki przejmującej (nowo zawiązanej) jest wyższa od wartości udziałów lub akcji wspólników spółki przejmowanej lub spółek łączących się.

WAŻNE! Spółka przejmująca nie może objąć udziałów albo akcji własnych za udziały lub akcje, które posiada w spółce przejmowanej, oraz za własne udziały lub akcje spółki przejmowanej.

Zakaz ten dotyczy również objęcia udziałów lub akcji własnych przez osoby działające we własnym imieniu, lecz na rachunek spółki przejmującej bądź spółki przejmowanej.

2.2.3. Dzień połączenia

Dniem połączenia jest dzień wpisania połączenia do rejestru sądowego właściwego według siedziby odpowiednio spółki przejmującej albo spółki nowo zawiązanej.

Wpis ten wywołuje skutek wykreślenia spółki przejmowanej albo spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki.

Dzień połączenia został zobrazowany na schemacie 4.

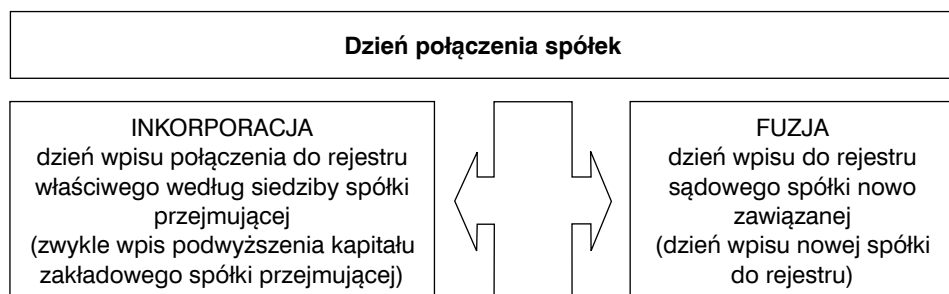
WAŻNE! Wykreślenie z rejestru spółki przejmowanej nie może nastąpić przed dniem zarejestrowania podwyższenia kapitału zakładowego spółki przejmującej, jeżeli takie podwyższenie ma nastąpić, i przed dniem wpisania połączenia do rejestru właściwego według siedziby spółki przejmowanej.

Wykreślenie spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki nie może nastąpić przed dniem wpisania do rejestru nowej spółki.

Wykreślenie z rejestru spółki przejmowanej (spółek łączących się) następuje z urzędu (spółka przejmowana albo spółki łączące się przez zawiązanie nowej spółki zostają rozwiązane, bez przeprowadzenia postępowania likwidacyjnego, w dniu wykreślenia ich z rejestru).

Przeprowadzenie likwidacji spółki przejętej (spółek łączących się) nie jest konieczne wobec kontynuacji ich bytu prawnego w ramach spółki przejmującej (nowo zawiązanej).

Schemat 4. Dzień połączenia spółek

2.2.4. Wspólne czynności w ramach postępowania zmierzającego do połączenia spółek

W procesie łączenia się spółek zarząd każdej z nich powinien (po podjęciu uchwały przez wspólników w przedmiocie połączenia):

- 1) zgłosić do sądu rejestrowego uchwałę o połączeniu w celu wpisania do rejestru wzmianki o takiej uchwale, ze wskazaniem, czy łącząca się spółka jest spółką przejmującą czy przejmowaną (art. 507 § 1 k.s.h.),
- 2) złożyć wniosek o wpis połączenia do rejestru sądowego.

Sąd rejestrowy zarządza dokonanie wpisu połączenia do rejestru właściwego według siedziby spółki przejmowanej oraz spółki przejmującej. Wpis ten ma charakter **konstytutywny**. Jego skutkiem jest wykreślenie spółki przejmowanej z rejestru. Wpis do Krajowego Rejestru Sądowego (KRS) o charakterze konstytutywnym oznacza, że objęte nim zmiany zaczynają obowiązywać dopiero od chwili, gdy sąd rejestrowy wyda postanowienie o wpisie i zamieści nowe dane w rejestrze sądowym (decydująca jest chwila dokonania wpisu – dopiero z chwilą wpisu dana zmiana jest skuteczna).

Wykreślenie spółki przejmowanej z rejestru następuje z urzędu (art. 493 § 5 k.s.h. oraz art. 45 ust. 5 ustawy o KRS) i ma charakter **deklaratoryjny**. Wpis do KRS o charakterze deklaratoryjnym (deklaratywnym) oznacza, że zmiany nim objęte obowiązują już od chwili ich dokonania (np. już od chwili podjęcia stosownej uchwały), natomiast ujawnienie ich w rejestrze sądowym ma charakter tylko informacyjny (wpis do KRS nie jest tutaj warunkiem skuteczności prawnej dokonanej zmiany).

W przypadku połączenia przez zawiązanie nowej spółki, tj. w przypadku łączenia się spółek w ramach fuzji, najpierw następuje zarejestrowanie nowo utworzonej spółki oraz wpis połączenia do rejestrów sądowych właściwych dla wszystkich łączących się spółek oraz wpis połączenia do rejestru spółki nowo utworzonej. Skutkiem tego ostatniego jest wykreślenie spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki.

Wniosek o wpis połączenia do KRS powinien zostać złożony w terminie sześciu miesięcy, liczonym od dnia powzięcia uchwały w przedmiocie połączenia spółek (art. 497 § 1 k.s.h. w zw. z art. 169 i 325 § 1 k.s.h.).

WAŻNE! Właściwym sądem rejestrowym do dokonania wpisu połączenia jest sąd właściwy według siedziby spółki przejmującej (w przypadku połączenia przez inkorporację), albo spółki nowo zawiązanej (w przypadku połączenia przez fuzję).

Postanowienie w przedmiocie połączenia spółek kapitałowych i podwyższenia kapitału jest zaskarżalne, z tym że w przeciwieństwie do postanowienia sądu rejestrowego w przedmiocie wykreślenia spółki przejmowanej nie przysługuje od niego skarga kasacyjna.

W postanowieniu z 19 stycznia 2006 r. (IV CZ 144/05)² Sąd Najwyższy orzekł, że:

SN (...) skarga kasacyjna nie przysługuje od postanowienia sądu w przedmiocie połączenia spółek kapitałowych i podwyższenia kapitału.

W uzasadnieniu tego orzeczenia Sąd Najwyższy wskazał, iż:

SN (...) w przypadku łączenia się spółek kapitałowych przez przejęcie, połączenie następuje z dniem wpisania połączenia do rejestru właściwego według siedziby spółki przejmującej. Jednak poza tym skutkiem podstawowym, wpis ten wywołuje także skutek w odniesieniu do spółki przejmowanej w postaci jej wykreślenia. (...) Wykreślenie z rejestru następuje z urzędu. Oznacza to, że sąd rejestrowy właściwy według siedziby spółki przejmującej zawiadamia z urzędu niezwłocznie sąd właściwy według siedziby spółki przejmowanej o swoim postanowieniu dotyczącym wpisu połączenia spółek. (...) Zawiadomienie ma na celu wykreślenie przez sąd rejestrowy spółki przejmowanej z rejestru. Tym samym sąd rejestrowy (właściwy dla spółki przejmowanej) wydaje postanowienie dotyczące wykreślenia spółki przejmowanej z rejestru o skutkach określonych w art. 694⁵ § 2 k.p.c.³

Takich podstaw nie stwarza samo postanowienie sądu rejestrowego o wpisie połączenia i podwyższenia kapitału. Jeżeli bowiem w przepisie art. 493 § 2 k.s.h. stwierdzono, że wpis połączenia „wywołuje skutek wykreślenia spółki przejmowanej”, to chodzi tu z pewnością o regulację materialnoprawną, której sens sprowadza się do tego, że z chwilą dokonania wpisu połączenia (z dniem połączenia) powstaje także materialnoprawny skutek w postaci inkorporacji spółki, tj. utraty przez nią samodzielnego bytu prawnego. Skutek ten powinien być odpowiednio odzwierciedlony w rejestrze prowadzonym dla tej spółki właśnie przez jej wykreślenie (art. 20 ust. 4 ustawy o KRS i art. 694⁵ § 1 k.p.c.).

Jak zasadnie podkreślił Sąd Najwyższy:

SN (...) przepis art. 493 § 3 k.s.h. wyraźnie odróżnia „wpis połączenia” i „wpis wykreślenia” spółki przejmowanej oraz podstawy takich wpisów, tworząc tym samym czasową i merytoryczną sekwencję omawianych wpisów. Zgodnie z tym przepisem wykreślenie z rejestru spółki przejmowanej nie może bowiem nastąpić przed dniem zarejestrowania podwyższenia kapitału zakładowego spółki przejmującej i przed dniem wpisania połączenia do rejestru właściwego według siedziby spółki przejmowanej. (...)

Oznacza to, że materialnoprawny skutek inkorporowania spółki przejmowanej powinien znaleźć odzwierciedlenie w rejestrze sądowym w postaci odpowiedniego wpisu, tj. wpisu wykreślenia tej spółki z rejestru.

² OSN 2006, nr 10, poz. 172, str. 87.

³ Zgodnie z tym przepisem postanowienia o wpisie są skuteczne i wykonalne z chwilą ich wydania, z wyjątkiem postanowień dotyczących wykreślenia podmiotu z Krajowego Rejestru Sądowego.

Tym samym odpowiednie środki zaskarżenia, w tym też skarga kasacyjna, mogą zatem przysługiwać od postanowienia obejmującego wpis wykreślenia spółki przejmowanej z rejestru sądowego, wydanego po dokonaniu wpisu połączenia spółki przejmującej i spółki przejmowanej (art. 519¹ § 3 k.p.c.). Natomiast w sprawie rejestrowej o wpisanie połączenia spółek i podwyższenia kapitału skarga kasacyjna nie przysługuje (podobnie SN w uchwale z 9 czerwca 1997 r., sygn. III CZP 25/97, opubl. OSNC 1997, z. 9, poz. 120; SN w postanowieniu z 11 sierpnia 1999 r., sygn. I CKN 368/99, niepubl.).

Dalej zostały omówione odrębności proceduralne w ramach procesu łączenia się spółek kapitałowych i spółek z udziałem spółek osobowych.

2.2.5. Łączenie się spółek kapitałowych

Łączenie się spółek kapitałowych obejmuje trzy fazy, tj.:

- 1) czynności przygotowawcze (leżące w gestii organów menedżerskich):
 - a) uzgodnienie planu połączenia i załączników,
 - b) zgłoszenie do sądu i ogłoszenie planu połączenia,
 - c) poddanie badaniu planu połączenia przez biegłego,
 - d) zawiadomienie wspólników o zamiarze połączenia,
 - e) przeglądanie dokumentów przez wspólników;
- 2) podejmowanie uchwał w przedmiocie połączenia (należące do wspólników);
- 3) rejestrację zmian w KRS i ich ogłoszenie (dokonywane przez sąd rejestrowy).

Plan połączenia – forma, elementy, załączniki i kontrola

Plan połączenia spółek wymaga pisemnego uzgodnienia między łączącymi się spółkami. Brak zachowania formy pisemnej wprowadzie nie wpłynie na ważność tej czynności prawnej, ale będzie skutkować bezskutecznością dokonanych ustaleń.

Plan połączenia, zgodnie z art. 499 k.s.h., powinien zawierać co najmniej (minimalne składniki treści planu połączenia):

- 1) typ, firmę i siedzibę każdej z łączących się spółek, sposób łączenia, a w przypadku połączenia przez zawiązanie nowej spółki – również typ, firmę i siedzibę tej spółki;
- 2) stosunek wymiany udziałów lub akcji spółki przejmowanej bądź spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki na udziały lub akcje spółki przejmującej bądź spółki nowo zawiązanej i wysokość ewentualnych dopłat;
- 3) zasady dotyczące przyznania udziałów albo akcji w spółce przejmującej bądź w spółce nowo zawiązanej;
- 4) dzień, od którego udziały albo akcje, o których mowa w pkt 3, uprawniają do uczestnictwa w zysku spółki przejmującej bądź spółki nowo zawiązanej;
- 5) prawa przyznane przez spółkę przejmującą bądź spółkę nowo zawiązaną wspólnikom oraz osobom szczególnie uprawnionym w spółce przejmowanej bądź w spółkach łączących się przez zawiązanie nowej spółki;
- 6) szczególne korzyści dla członków organów łączących się spółek, a także innych osób uczestniczących w połączeniu, jeżeli takie zostały przyznane.

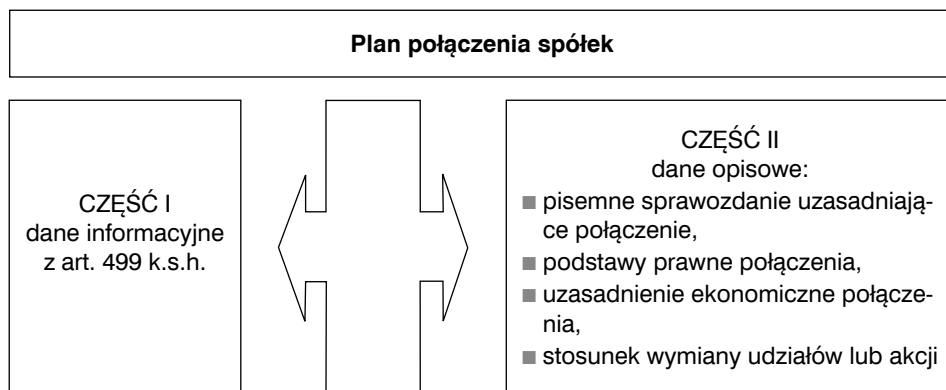
Do planu połączenia należy dołączyć:

- 1) projekt uchwał o połączeniu spółek;
- 2) projekt zmian umowy albo statutu spółki przejmującej bądź projekt umowy albo statutu spółki nowo zawiązanej;
- 3) ustalenie wartości majątku spółki przejmowanej bądź spółek łączących się przez zawiązanie nowej spółki na określony dzień w miesiącu poprzedzającym złożenie wniosku o ogłoszenie planu połączenia;
- 4) oświadczenie zawierające informację o stanie księgowym spółki sporządzoną do celów połączenia na dzień, o którym mowa w pkt 3, przy wykorzystaniu tych samych metod i w takim samym układzie jak ostatni bilans roczny. W informacji o stanie księgowym spółki nie jest jednak konieczne przedstawienie nowej inwentaryzacji. Wartości wykazane w ostatnim bilansie powinny być zmienione tylko w przypadku, gdy jest to konieczne dla odzwierciedlenia zmian w zapisach księgowych (należy wówczas uwzględnić tymczasowe odpisy amortyzacyjne i zapasy oraz istotne zmiany w aktualnej wartości niewykazane w księgach).

WAŻNE! Informacji o stanie księgowym spółki sporządzanej do celów połączenia nie sporządza spółka publiczna⁴, jeżeli zgodnie z przepisami o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych publikuje ona i udostępnia akcjonariuszom półroczne sprawozdania finansowe.

Plan połączenia zawiera dwie części. Obrazuje to schemat 5.

Schemat 5. Plan połączenia

⁴ Spółka publiczna oznacza spółkę w rozumieniu przepisów o ofercie publicznej i warunkach wprowadzania instrumentów finansowych do zorganizowanego systemu obrotu oraz o spółkach publicznych. Zgodnie z powyższymi regulacjami spółką publiczną jest taka spółka, w której co najmniej jedna akcja jest zdematerializowana w rozumieniu przepisów ustawy o obrocie instrumentami finansowymi (tj. której co najmniej jedna akcja została dopuszczona, po przedstawieniu prospektu emisyjnego i zatwierdzeniu go przez KNF, do publicznego obrotu).